

JAPONYA İLE FRANSA EĞİTİM SİSTEMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Comparison Of Japan And France Education Systems

Mehmet TURA

Milli Eğitim Bakanlığı, Sergen Ortaokul, Diyarbakır/Türkiye

ORCID ID: 0000-0001-8817-0140

Yılmaz SERİN

Milli Eğitim Bakanlığı, Anıtkaya Faik Deniz İlkokulu, Afyonkarahisar/Türkiye

ORCID: 0000-0001-5433-3984

Recep ZENGİN

Milli Eğitim Bakanlığı, Nuri Zekiye Has Ortaokul, Diyarbakır/Türkiye

ORCID ID: 0000-0001-6498-5425

Cite As: Tura, M.; Serin, Y. & Zengin, R. (2021). "Japonya İle Fransa Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırılması", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 7(47): 1507-1517.

ÖZET

Karşılaştırma, genel olarak iki ya da daha fazla şeyin birbiriyle mukayese etme yöntemidir. Karşılaştırmada amaç; benzerlik veya farklılıkları göstermenin yanı sıra açıklamak, ikna etmek ya da bilgi vermektir. Her ülkenin kendine göre bir eğitim sistemi vardır. Ülkeler kendi eğitim sistemlerinde bir sorunla karşılaştıklarında diğer ülkelerin o sorunları nasıl çözdüklerini araştırırlar. Bu araştırma çabaları, karşılaştırmalı eğitim araştırmaları ve çalışmalarını ön plana çıkarmıştır. Karşılaştırmalı eğitim başka ülkelerin sorunları çözmeye kullandıkları yöntemleri kelime kelime uygulama biçimi olmayıp, her ülke kendisi için bir strateji etrafında çözüm bulmaya çalışır. Bundan dolayı bu araştırma Japonya ile Fransa eğitim sistemlerinin tarihsel gelişim aşamalarının, örgütsel yapılarının ve yönetsel işleyişlerinin nasıl yapılandıklarını, benzer ve farklı yönlerinin neler olduğunu incelemek amacıyla yürütülmüştür. Araştırmada nitel veri toplama tekniklerden doküman analizi kullanılarak konu ile ilgili birçok kaynaklardan, iki ülkenin ortaöğretim sistemleriyle ilgili olan mevzuattan, internet ağı bilgilerinden, tez, kitap, dergi, makale gibi basılı bilimsel çalışmalardan faydalanılmıştır. Bu çalışmanın gayesi, Japonya ile Fransa eğitim sistemlerinin amaçlar açısından özellikleri, benzerlikleri ve farklılıkları tespit edilmiş, bulgular yorumlanmış ve birçok öneride bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Karşılaştırmalı Eğitim, Japonya, Fransa

ABSTRACT

Comparison is a method of comparing two or more things with each other in general. In comparison, the goal is to explain, convince or provide information, as well as show similarities or differences. Each country has its own education system. When countries encounter a problem in their education systems, they investigate how other countries solve those problems. These research efforts have brought comparative Educational Research and studies to the forefront. Comparative education is not a way of applying the methods that other countries use to solve problems word for word, each country tries to find a solution around a strategy for itself. Because of this, this research was conducted to examine how the historical stages of development, organizational structures and managerial functioning of the educational systems of Japan and France are structured, and what are similar and different aspects. In the research, qualitative data collection techniques were used using document analysis from many sources related to the subject, legislation related to the secondary education systems of the two countries, internet network information, printed scientific studies such as theses, books, journals, articles. The aim of this study was to determine the characteristics, similarities and differences of the educational systems of Japan and France in terms of objectives, the findings were interpreted and many suggestions were made.

Key Words: Comparative Education, Japan, France

1. GİRİŞ

Karşılaştırma, bütün beceri ve sosyal bilimlerde vazgeçilmez bir bilimsel yöntemdir. Çünkü sosyal olguları betimlemenin ötesinde, olabildiğince bilimsel bir analiz ve yoruma tabi tutmanın en önemli araçlarından birisi, farklı olguları karşılaştırmaktır. Sosyal bilimlerde karşılaştırma metodu bir anlamda pozitif bilimlerdeki deneyin yerini tutan yöntemlerden birisidir (Compere, 1999; akt. Uygun, Ergen ve Öztürk, 2011). Ülkelerin eğitim sisteminde karşılaştırmalı inceleme yaparken, öncelikle eğitime etki eden faktörleri göz önünde bulundurmak gerekir. Bu makalede de konuya pek çok açıdan yaklaşılmaya çalışılmış ve ülkelerin eğitim sistemi aşağıdaki faktörler açısından irdelenmiştir.

Bu bölümde; problem durumu alt başlığı altında Japonya ve Fransa eğitim sistemi hakkında bilgi verilmiş, daha sonra araştırmanın amacı, sayıtları, sınırlılıkları, tanımları ve kısaltmaları üzerinde durulmuştur.

1.2. Japonya'nın Eğitim Sisteminin Tarihi Gelişimi

"Modernleşme Öncesi" çağda Japon kültürünün ilerleyişinde Çin kültürünün ve edebiyatının izleri vardır. VI. asırda Budizm Japonya'ya ulaşmış ve böylelikle Çin yazı sistemi, edebiyatı Japon edebiyatına tesir

etmeye başlamıştır. Bunun yanında Konfüçyüs dini de Japonya'yı etki etmiştir. Bundan dolayı Japon-Çin felsefe ve edebiyatları arasında bir iletişim meydana gelmiştir. Eğitimde ise Samurayların eğitime fazla önem verdikleri görülmektedir. Konfüçyüs'ün fikirlerinin hıfzedildiği de çeşitli yerlerde ifade edilmektedir. Terakoya diye ifade edilen dini eğitim yerlerinde halkın eğitimi yapılmaktadır. Bu eğitim yerleri tek odalı ve tek öğretmenlidir. Öğretim teknikleri türlü kitapları okumak, hıfzetmek, aritmetik işlem yapmak ve Japonların tipik özelliklerini kopyalamaktan meydana gelmektedir.. Tokugawa dönemine bakıldığında halkın çoğunluğunun cahil olduğu, okuma, yazma gibi icraatların rahip ve soyluların elinde olduğu ifade edilmektedir. Aynı zamanda erkeklerin yaklaşık %40-50, kızlarınsa %10-15'inin okula gittiği kayıtlarda görülmektedir (Leestma ve diğerleri,1987. Akt Kırıl,2009).

On dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında şekillenen modern Japon eğitim sisteminde gerçekleştirilmek istenen amaçlar şunlardır (Güçlüol, 2001):

1. Gençleri imparatora ait, çalışkan ve batının liberal eğitimini hoş görmeyen insanlar olarak yetiştirmek
2. Milli birliği ilerletmek
3. Kuvvetli bir ekonomi ve ulus tasarlamak için teknik olarak iyi eğitim almış bir insangücü oluşturmak
4. Kamu sektörü ve özel sektör görevleri için entelektüel yönden üstün gençleri seçmek

1.2.1.Günümüz Japon Eğitim Sistemi

Günümüz Japon Eğitim Sistemi'nin temeli ve ilkeleri 1947'de kabul edilen Temel Eğitim Kanunu ve Okul Eğitim Kanunu ile saptanmıştır. Eğitim sisteminin esas gayesi insan haklarına, sevgi realitesine ve barışa hürmet eden, barışçı ve demokratik bir ulusun kendine güvenen insanlarını eğitmektir (UEM., 1989). Bugün Japonya'da 6-3-3-4 diye adlandırılan eğitim sistemi gerçekleştirilmektedir. Eğitim sisteminde, 6 yıl ilköğretim, 3 yıl ortaokul, 3 yıl lise ve 4 yıl üniversitede eğitim icra edilmektedir. İlkokul ve ortaokulu içine alan zorunlu eğitim süresi dokuz senedir. Japonyada; ulusal okullar, kamu okulları ve özel okullar olmak üzere üç çeşit okul vardır. Ulusal okulların maddi desteği merkezi hükümet tarafından, kamu okullarının il ve belediye yönetimlerince, özel okullarının ise özel müesseselerce karşılanmaktadır (İpek, 2001). Ülkedeki okulların %28'ini özel okullar oluşturmaktadır. Anaokulundaki öğrencilerin %75'i, kreşlerdeki öğrencilerin %43'ü, ilköğretimdeki öğrencilerin %1'i, ortaokulundaki öğrencilerin %3'ü, lisedeki öğrencilerin %28'i, üniversitedeki öğrencilerin %72'si, yüksek okuldaki öğrencilerin %89'u, teknik okuldaki öğrencilerin %7'si özel okullara devam etmektedir. (Türk, 2004, Akt Kırıl,2009).

Ülkede eğitim-öğretim 1 Nisan'da ders başı yapar ve bir sonraki senenin 31 Mart'ında sona erer. Eğitim-Öğretim, 1 Nisanda başlar-Temmuz ortasına kadar ilk dönem, Eylülün başında başlar-Aralık sonuna kadar ikinci dönem ve Ocak başında başlar -Mart sonuna kadar üçüncü dönem olarak üç dönemden oluşmaktadır. Cumartesi günleri yarım gün olmak üzere, bir haftada beş buçuk gün okula devam edilir. Bir sene 240-250 arasında iş gününden oluşmaktadır(Erdoğan, 2003). Bir eğitim-öğretim senesinde 3 ara tatil vardır. Bunların ilki yaz tatili (22 Temmuz- 31 Ağustos arası), ikincisi sonbahar tatili (25 Aralık- 7 Ocak arası), üçüncüsü de ilkbahar tatili (22 Mart- 1 Nisan arası)'dır (Mutlu, 1997). Japonya'da müfredata konacak ders ve zorunlu ders saatinin sayıları Eğitim Bakanlığı'nca belirlenmektedir. Bütün okullar ders programına uymak şartıyla genel ihtiyaçlarını, kendi öğrencilerinin gelişim ve deneyim kazanma durumlarını göz önüne alarak her okul kendi eğitim programını kendisi hazırlamaktadır(Demirel, 2000). Ülke'de ders programlarının güçlü bir milli içerik taşıması gerekmektedir. Japonya'da okul, toplum, sanayi ve aile arasında doğal bir ilişki meydana gelmektedir. Öğrenciler istekli, dikkatli ve daima çalışmak durumundadır. Bunun yanında öğrencileri daha güçlü bir şekilde eğitime entegre eden ve okullar arasında verimli bir yarışmaya imkan sağlayan bir yapının meydana gelmesi Japon Eğitim Sistemi'nin en önemli özellikleridir (Tozlu, 2003,Akt Kırıl,2009).

Cummings (2007) e göre Japon eğitim sisteminin bu kadar başarılı olmasında aşağıdaki özellikler yer almaktadır (Cummings,2007. Akt BAKİOĞLU, 2016,284.):

- ✓ Güçlü bir ilköğretim
- ✓ Karışık beceri grupları
- ✓ Eğitimde harcanan zaman
- ✓ Ardışık müfredat
- ✓ Birleşik fen ve matematik dersleri

- ✓ Temel müfredat
- ✓ İnfomal eğitim sistemi
- ✓ Eğitim seviyeleri arasında geçişler
- ✓ Öğretmen ödülleri

JAPONYA EĞİTİM SİSTEMİ HAKKINDA KISA BİLGİLER (Eğitim Kademesi)	
Okul Öncesi (Yochien)	• Okul Öncesi (Zorunlu eğitim kapsamında değil)
İlköğretim (Shôgakkô)	• İlkokul
Ortaokul (Chûgakkô)	• Ortaokul
Lise (Koro-gakkô)	• Akademik Program •a- Tam zamanlı •b- Yarı Zamanlı (Genelde akşam eğitim) •c- Mektupla kurslar (Correspondence Course)
Lise Sonrası Eğitim (Tankidaigaku/Daigaku)	• Kolejler (2+2) • Teknoloji Kolejlere • Üniversiteler

Tablo-1 (MEB)

1.2.2. Örgün Eğitim

Japonya'da örgün eğitim; okulöncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretim olarak dört kademedен oluşmaktadır.

1.2.2.1. Okulöncesi Eğitim

Okulöncesi eğitim, gündüz bakım evleri ve anaokullarında icra edilmektedir. Eğitim Bakanlığı'nın sorumluluğunda olan anaokullarında, 3-5 yaş arasındaki çocuklar günde 5 saat eğitime devam etmektedirler. Gündüz bakım evleri -kreşler- ise, Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na bağlı kurumlarda görev yapan anneler için yapılmış olup, bebeklikten 5 yaşına basana kadar olan çocuklar ise bir günde toplam 8 saat eğitim görmektedirler. Ülke'de çocukların çoğu okul öncesi eğitimden faydalanmaktadır. 3 yaşını bitiren çocukların % 40'ı, 4-5 yaş arasındaki çocukların %92'si, kreşlere ya da anaokullarına gitmektedir (Erdoğan, 2003). Anaokulu, kanuna göre zorunlu değil ama giderek artmaktadır. Japonya'da okulöncesi düzeyinde okullaşma oranı % 64 civarındadır. Bu okulların düzeni ve donatımı mahalli kurulların himayesindedir (Demirel, 2000). Anaokullarının programında olan ders ve etkinlikler; sosyal yaşam, sanat, müzik, dil, ritim, sağlık ve el sanatlarıdır. Anaokullarında, öğrenciler sınıf tekrarına bırakılmazlar (Türkoğlu, 1998, Akt Kırıl, 2009).

1.2.2.2. İlköğretim

İlköğretim, 6-12 yaş arası öğrencilere yönelik, ilkokul ve 12-15 yaş arası öğrencilere yönelik ortaokullardan meydana gelir ve bu okullar mecburidir.

1.2.2.2.1. İlkokul

Japonya'da 6 yaşını bitiren bütün çocuklar, 6 yıl devam eden ilkokula gitmek mecburiyetindedir. İlkokulun gayesi; bölgesel ve ulusal gelenek bilgisini, işbirliği ruhunu, matematik, uluslararası anlayış ruhunu, bilim ve dil yeteneğini, edebiyat, sanat ve müziğe olan alakayı kazandırmak ve geliştirmektir (Erdoğan, 2003). 2000 yılındaki verilere göre 24.106 ilkokul bulunan Ülke'de, ilkokulda çalışan 407.596 öğretmen, 8.768.881 öğrenciye eğitim-öğretim verilmektedir. Aşağı yukarı 20 öğrenciye bir öğretmenin düştüğü bu ilkokulda,

okullaşma oranı %99 olup sınıf tekrarı yoktur. İlkokuldan başlayarak lise ve üniversite sınavlarına çalışmaktadırlar (Türkoğlu, 1998,Akt Kırıl,2009).

1.2.2.2. Ortaokullar

Zorunlu eğitimin son kademesi olan ortaokulların eğitim süresi üç senedir. İlkokulun altı yılını bitiren ve bir özü bulunmayan bütün öğrencilerin ortaokula devamı mecburidir. İlkokulu bitiren öğrencilerin hangi ortaokula devam edecekleri Yerel Eğitim Komisyonu tarafından bölgenin coğrafi kaidelerince belirlenmektedir. Yerel ve Ulusal ortaokullar ücretsiz olup, buralarda okuyan bütün öğrencilerin masrafları devletçe karşılanmaktadır. Ortaokulun gayesi; liseye devam edebilmeleri için, lazım olan bilgi ve becerileri öğrencilerin hizmetine sunmak, öğrencilerin zihinsel ve bedensel gelişimlerini sağlamak, iyi vatandaş, bütün insanlara ve doğaya saygılı bir yurttaş olarak Japon gelenek ve göreneklerine uygun kişiler olmalarına ortam hazırlamaktır. Ortaokulda okula gidenlerin oranı %99'dur. Sınıf tekrarı yoktur (Türkoğlu, 1998. Akt Uçar, 2007). 2000 yılı verilerine göre 11.209 ortaokul bulunan Japonya'da, ortaokuldaki 4.103.716 öğrenciye 257.605 öğretmen eğitim öğretim hizmeti vermektedir. Ortaokulu bitiren ve Ortaöğretime gitmek isteyen öğrenciler, Mart ayında yapılan liselere giriş sınavındaki başarıların göz önüne alınarak liselere yerleştirilmektedirler (Türkoğlu, 2004, Akt Uçar, 2007).

1.2.2.3. Ortaöğretim

İlkokul ve ortaokulu bitiren öğrencilerin eğitimini sürdürdükleri eğitim-öğretim kurumlarıdır. Ülke'de tam gün, yarım gün ve mektupla eğitim-öğretim yapan liseler olmak üzere üç tür lise vardır. Tam gün eğitim yapan liseler 3 sene, yarım gün ve mektupla öğretim yapan liseler ise 4 sene veya daha uzun sürebilmektedir. Yarım gün olan liseler gündüz ve akşam liseleri olarak ikiye gruba ayrılır. Genel ve mesleki liseler olmak üzere iki farklı program uygulayan liseler de vardır. Genel liseler; yüksek öğretime gidecek öğrencilerin ihtiyaçlarını sağlayacak programlar sağlamakta, mesleki liseler ise; gençlerin ileriki yaşlarında meslek olarak seçecekleri özel meslek bilgisi eğitimi sunmaktadır (Saracaloğlu, 1992). Liseler kredili sisteme göre öğretim yapmakta, liseden mezun olmak için en az 80 kredilik dersi vermek mecburiyetindedir. Bu dersler zorunlu ve seçmeli derslerden meydana gelmektedir. Liseden sonra üniversiteye gitmek önemli olduğundan dolayı öğrenciler çok çalışmaktadırlar (Türkoğlu, 1998). Ülke'de devlet liseleri sosyal market sistemine göre çalışmakta, ödenek ve ücretler, devam eden öğrenci sayısına göre hesaplanmaktadır. Devlet, özel liselere gitmek isteyen öğrencilere de gerekli yardımları yaparak eğitim-öğretim ve başarı standartlarının devam etmesini sağlamaktadır. Her sene basın ve televizyonlarda liseler genel olarak değerlendirilmektedir (Tozlu, 2003). 2000 yılı istatistiklerine göre, 5.478 lise bulunan ülkede, 269.026 öğretmen, 5.010.472 öğrenci eğitim-öğretim hizmeti görmektedir (URL-2 Erişim Tarihi: 08.05.2018).

1.2.2.4.Yükseköğretim

Japonya'da yükseköğretim; üniversiteler; yüksekokullar ve teknik okullar olmak üzere üç tür yükseköğretim kurumu bulunmaktadır.

1.2.2.5.Üniversiteler

Programları hem lisans hem de lisansüstü eğitimden oluşmaktadır. Genel olarak eğitim süresi 4 senedir. Ancak ziraat, dişçilik, tıp ve veterinerlik gibi bazı bölümlerin öğretim süresi 6 senedir. Genel, 2 yıl süren yüksek lisans ve 5 yıl süren doktora programından oluşmaktadır. (Demirel, 2000). Gayeleri; öğrencilere akademik konularda özel araştırma ortamı hazırlamak, öğrencilere ileri seviyede ve derinlemesine bilgi vermek, bilgili, meslek erbabı bireyler meydana getirmektir (Türkoğlu, 1998,Akt Kırıl,2009).

1.2.2.6. Yüksekokullar

Lise mezunlarına 2 veya 3 yıllık eğitim vermektedirler. Gayeleri; öğrencilerin teknik alanda bilgi ve beceriye sahip olmalarını sağlamak, mezun olanları teknik alanlarda iş sahibi olmalarını sağlamaktır (Demirel, 2000; Türkoğlu, 1998, Akt Kırıl,2009).

1.2.2.7. Teknik Okullar

1962 den bu yana eğitim-öğretim hizmeti veren teknik okullar, ortaokulu bitiren öğrencilerden oluşmakta ve teknisyenlerin eğitimi için 5 yıl devam eden tam eğitim oluşmaktadır (Cramer ve Browne, 1974; Demirel, 2000, Akt Kırıl,2009).

Japonya'da 1985 ten itibaren açık öğretim üniversitesinde de yüksek öğretim verilmektedir. Ayrıca bazı üniversiteler, gündüz başka işlerde çalışanlar için gece dersleri de vermektedir (Erdoğan, 2003; Türkoğlu,

1998). Yüksek öğretime bir akademik yetenek testi, bir özel alanda başarıyı ölçme testi ve okul dosyalarının incelenmesi sonucu öğrenciler seçilmektedir (Demirel, 2000). 2000 yılı verilerine göre 649 üniversitenin bulunduğu Japonya'da, 150.645 öğretim görevlisi tarafından 2.740.024 öğrenciye yükseköğretim hizmeti verilmektedir (URL-3 Erişim Tarihi: 08.05.2018).

1.2.2.8.Yaygın Eğitim

Japon eğitim felsefesinde, Japonlar hayat boyu eğitilmelidir. Verilecek olan eğitim, hem devlet kurumları hem de özel kurumlar tarafından icra edilmelidir. Halk evleri, kütüphaneler, gençlik merkezleri, müzeler, çocuklar için doğa merkezleri, beden eğitimi ve eğlence merkezleri yaygın eğitim faaliyetlerini üstlenen önemli kurumlardır. Bunlardan halk evleri önemli bir yere sahiptir. Belediyelerin çoğunda bulunan halk evleri, bireylerin kültür birikimlerini yükseltecek türlü eğitim faaliyetleri düzenlemektedir (Demirel, 2000, Akt Kırıl,2009).

1.3. Fransa Eğitim Sistemi

Fransa, 1958 yılında çıkarılan anayasa hükümlerince parlamenter rejimle yönetilen sahip bir cumhuriyettir. Fransa'da yasama gücü, Ulusal Meclis ve Senatoya aittir. Ulusal Meclis halkın oylarıyla iki turlu seçimle gelen milletvekillerinden meydana gelir. Senato'nun üyeleri de seçimle belirlenir. Ancak senato üyelerinin 1/3 ü için 3 senede bir seçim yapılır. Fransa'da yürütmenin başı Cumhurbaşkanı ve Hükümet'tir. Cumhurbaşkanı halkın oylarıyla iki turlu bir seçimle göreve gelir. Cumhurbaşkanının sorumluluğu yoktur. Fakat Başbakan hem Cumhurbaşkanı'na hem de Ulusal Meclise karşı sorumludur (Sağlam, 1999; Akt; Erden, 2013: 167). Fransa'nın resmî dili Fransızcadır ancak ülkede pek çok yerel dil, lehçe ve azınlık dili de konuşulmaktadır. Bu yerel dilleri konuşanlar genellikle Fransızca'yı da iyibir şekilde konuşan iki-dilli kimselerdir. Fransızca Avrupa Birliği'nin, Afrika Birliği'nin ve Birleşmiş Milletler'in de resmî dillerindedir. 2020 verilerine göre 65.2 milyonluk nüfusuyla Fransa, dünyada en yüksek nüfusa sahip yirmi ikinci ülke ve Avrupa Birliği içinde Almanya'dan sonra ikinci kalabalık ülkedir. Ülkenin en büyük kentleri, Paris, Lyon, Lille, Toulouse, Marsilya, Nice ve Nantes'dır (Online-1).

1.3.1. Eğitim Sisteminin Amaç ve Politikaları

Fransa eğitim sisteminin temelini, 1882 Juley Ferry'den beri üç büyük ilke oluşturmaktadır. (1.) Laik eğitim, (2.) 16 yaşa kadar zorunlu eğitim, (3.) Parasız eğitim. Bundan dolayı ülkede eğitim ve yetiştirme devletin halka borçlu olduğu bir hizmet olarak nitelendirilmiş ve bir hak olarak devlet güvencesi altına alınmıştır. 1789 Fransız ihtilalinden önce din adamları, asiller ve halk olarak üç temel sınıftan meydana gelen Fransa'da; İhtilalden sonra hakim olan düşünce ekseninde eğitim, ilk defa bir insanlık hakkı olarak ifade edilmiştir. Bundan böyle eğitim, bireylerin sosyal hayattaki işlerini yerine getirebilmelerinin, kendi kendilerini yönetebilmelerinin ve haklarını kullanabilmelerinin temel şartı olarak kabul görmüştür. Bundan dolayı 24 Temmuz 1793 tarihindeki Anayasa'nın yirmi ikinci maddesinde yer alan devletin görevi, herkesin hakkı olan eğitimle toplumun genel kültürünü desteklemek ve öğretimi yurttaşın yeteneği ölçüsünde düzenlemek olarak ifade edilmiştir. Fransa'da eğitimle ilgili amaçlar, 1989'daki eğitim hareketi ile aşağıdaki biçimde belirtilmiştir (Online-2):

- ✓ Her öğrencinin kendi planlarını gerçekleştirmesine imkan sağlamak,
- ✓ Her öğrenciyi istenen düzeyde bir eğitime hazırlamak
- ✓ Öğrencilerin yükseköğretime gidebilmelerini sağlayacak biçimde diploma almak amacıyla eşit imkanlar sunmak,
- ✓ Bireyleri Avrupalı ve uluslararası işbirliği fikriyle yetiştirmek.

1.3.2. Fransa' da Okul Öncesi , İlk ve Orta Öğretim Kurumları

Fransız Eğitim Sistemi, başlangıçta aristokrat ailelerin çocuklarına felsefe, ahlak, din ve doğal bilimleri öğretmiştir (Aytaç, 1998).

1.3.2.1. Okulöncesi Eğitim

Okulöncesi eğitimin 19. Yüzyılın ortalarına dayanan bir geçmişi olsa da, bugünkü yapısı 1989 yasası ile şekillenmiştir. Temel eğitime bağlı olanlar anaokulu (ecole maternelle) olarak adlandırılır. Okulöncesi eğitim hem kentlerde hem de kırsal alanda gelişme göstermiştir. Okulöncesi eğitimde dört tür görülmektedir. Bunlar : (1.) Bebek bölümü, (2.) Kasabalar arası anaokulu, (3.) Yarı zamanlı sınıflar ve (4.) Gezinti sınıfları'dır (Erden, 2013:173). Okulöncesi eğitim 3 ile 6 yaşlarını kapsamaktadır. Çocuklar yaşlarına göre gruplandırılır:

Küçük bölüm (2-3'den 4 yaşa kadar), orta bölüm (4'den 5 yaşa kadar) ve büyük bölüm (5'den 6 yaşa kadar) olarak üç bölüme ayrılır. Uygun yer olduğunda 2 yaşındaki çocuklar da kabul edilmektedir. Okul öncesi eğitimin ilk 2 yılı başlangıç eğitimi devresi olarak adlandırılır. Okul öncesi eğitimdeki son sene ile ilkokulun ilk senesi de temel eğitim devresi olarak adlandırılır. Okulöncesi eğitim zorunlu olmasa da bir kamu hizmeti olarak görülmektedir. Eğitim sisteminin bir parçasıdır. Eğitim bakanlığının sorumluluğunda yapılır. Devlette parasız ve laik özelliğe sahiptir. İlkokul eğitimi ile aynı eğitimi almış öğretmenler bu hizmeti yaparlar. Öğretmenler yapılandırmacı öğrenmeyi temel alır ve çeşitli uyarıcıları, buluşları ve oyunları içeren yöntem ve teknikleri uygularlar. Okullar genellikle pedagojik, eğitim ve sağlık ekiplerinden oluşur (Erden, 2013:173). Fransa'da nüfusu 2000'i aşan tüm yerleşim birimlerinde okulöncesi eğitim kurumları açılır. Nüfusu 2000'den az olan yerlerde ilkokullara anaokulları eklenebilir. Okulöncesi eğitim kurumlarının maliyeti belediyeler ve devletçe karşılanır. Belediyeler okulun bakım harcamalarını, devlet de öğretmenlerin ücretlerini karşılar. Devletin yardım etmesi için on yıl süreyle etkinlik göstermesi zorunludur. Okulöncesi kurumlara 2 yaşından başlayarak çocuklar alınır. Ancak sınıflarda öğrenci sayısının aşırı olması durumunda ise, okul yöneticileri, uygun eğitim koşulları sağlayabilmek amacıyla 3 yaşını bitiren çocukları kabul edebilirler. Bu okullara kayıt yaptırırken veliler, aile hayatı ve çocuğun sağlık durumuna ilişkin hazırladıkları bir dosyayı da okula verirler. Çocuklar 6 yaşına kadar anaokuluna devam ederler (Nurlu, 2011:57). 2005 yasasıyla, okulların geleceği program ve çerçeve yasasıyla, program ve eğitimin amacı, temel eğitim araçlarına ilk yaklaşım, ilkokullarda verilen temel eğitime çocukları hazırlamak ve toplumun yaşam kurallarını çocuklara öğretmektir. 2008 ilkokul reformu çerçevesinde, okul öncesinde 2 saat kişiselleştirilmiş desteğe ayrılmıştır. Kişiselleştirilmiş yardımın kuralları, öğretmen konseyinde belirlenmesi gerekir, okul projelerinin entegre edilmeleri gerekir ve öğrencilerin velilerinin kabul ettiği her sınıfa uygulanabilecek türde olması gerekir. Okul öncesinde, bu destek temel olarak dil üzerine odaklanmıştır. 5 veya 6 kişilik gruplar halinde destek verilir (Erden, 2013:174). Okulöncesi Öğretmenleri liseden sonra üç sene eğitim görürler ve sınavla alınırlar. Daha sonra bir sene mesleki formasyon eğitimi alırlar. Okulöncesi eğitimin % 85'i kamu okullarında gerçekleştirilmektedir. Kiliselere ve özel kişilere bağlı okulöncesi eğitim kurumları ise % 15 kadardır. Özel okullar devletten yardım almaktadırlar. 2008-2009 eğitim öğretim yılında, 2,535,400 öğrenci okul öncesi eğitimde yer almıştır. Bu rakam, 2007-2008 eğitim öğretim yılına göre 15.700 daha az öğrenci demektir. 2008-2009 eğitim öğretim yılında, 2 ile 5 yaş arasındaki öğrencilerin okullaşma oranı, %78.4 iken, bu oran 2000 yılında, %84.9 idi. Fransa'da, 2008'de eğitim öğretim yılı başlangıcında, 16,748 kamuya bağlı okul öncesi eğitim kurumu bulunurken bu sayı özel okul öncesi eğitimde 194'dür (Erden, 2013:175).

1.3.2.1.1. Zorunlu Eğitim

1959 yılından beri Fransa'da 6-16 yaşları arasındaki çocuklar (yabancılar dâhil) için zorunlu eğitim uygulaması uygulanmaktadır. İlkokul, ortaokul ve lise birinci sınıf zorunlu eğitim bünyesindedir. Zorunlu eğitim döneminde eğitim ücretsizdir. Zorunlu eğitimin uygulanmasından okul müdürü sorumludur (Erden, 2013:175).

1.3.2.2. İlköğretim

İlköğretimi düzenleyen temel yasa 1989 yılında çıkarılmış ve 1990 yılında çıkarılan bir kararname ile bu kanun tamamlanmıştır. İlköğretim, 6-10 yaşları arasında çocukların devam ettiği ve zorunlu olan okul kademesidir. İlköğretim iki döneme ayrılmıştır. Temel öğrenme becerileri dönemi iki senedir. Becerileri geliştirme dönemi ise, üç senedir. Temel öğrenme becerileri döneminde konuşma, yazma ve hesap yapma becerileri geliştirilir. Becerileri geliştirme döneminde de bu beceriler entelektüel araçlara dönüştürülür. İlkokulun sonunda ortak bir temel oluşturulur (Erden, 2013:173). İlkokullarda temel öğrenme döneminde yer alan dersler ve bunların yıllık ve haftalık ders saatleri Tablo 1'de gösterilmektedir (Erden, 2013:176).

Tablo 1. Temel Öğrenme Devresi Dersleri ve Saatleri

Dersler	Yıllık Ders Saati	Haftalık Ders Saati Sayısı
Fransızca	360 saat	10 saat
Matematik	180 saat	5
Beden Eğitimi ve Spor	108 saat	3
Dünyanın Keşfi	81 saat	2*
Modern Dil	54 saat	2*
Sanatsal Uygulamalar ve Sanat Tarih	81 saat	2*
Toplam	864 saat	24

*Öğretmen toplam ders saatini haftalık ders saatine göre düzenler.

Öğretmen toplam ders saatini haftalık ders süresine göre düzenler. İlkokullarda becerileri geliştirme döneminde yer alan dersler ve bunların yıllık ve haftalık ders saatleri Tablo 2'de gösterilmektedir (Erden, 2013:176).

Tablo 2. Becerileri Geliştirme Devresi Dersleri ve Saatleri

Dersler	Yıllık Ders Saati	Haftalık Ders Saati Sayısı
Fransızca	288saat	8 saat
Matematik	180 saat	5
Beden Eğitimi ve Spor	108 saat	3
Deneysel Bilimler ve Teknoloji	78 saat	2*
Modern Dil	54 saat	2*
Yurttan İnsancıl Kültür		
Sanatsal Uygulamalar ve Sanat Tarih	78 saat	2*
Tarih-Coğrafya - Yurttaşlık ve Ahlaki Eğitim	78 saat	2*
Toplam	864 saat	24

*Öğretmen toplam ders saatini haftalık ders saatine göre düzenler.

Dersler, haftalık olarak günde en çok 6 saat olarak düzenlenmiştir. Ders dağılımları, sıkı limitler ve program etrafında yapılandırılmamıştır. Öğretmen, her zincirin değişik ulusal programları tarafından tanımlanan öğrencilerin ihtiyacına ve öğrencinin edinmesi gereken becerilere saygı gösterilerek, özerk biçimde öğretmen tarafından organize edilir (Erden, 2013:176). Değerlendirme bağlamında, her çocuğun akademik sonuçlarının olduğu bir okul kitapçığı vardır. Bu kitap aile ve okul arasında bir ilişki oluşturur. Öğrencilerin ilerlemesi öğretmenin önerisi üzerine olur. Bir yıl uzatılabilir veya kısaltılabilir. 2008 yılında 4.062.200 öğrenci ilkokullara devam etmekteydi. 37.075 devlet okuluna karşılık 5.336 özel okul bulunmaktadır. İlköğretimde okullaşma oranı %100'dür (Erden, 2013:173).

1.3.2.3. Kolej

Kolejler, ortaöğretimin I. devresini oluşturmaktadır. Zorunlu eğitim kapsamına girmektedir. Kolej, ilköğretimden sonra bütün çocukların devam ettiği okullardır. Kolejde, öğretim üç döneme ayrılmıştır. Bunlar; (1.) adaptasyon ve inceleme dönemini oluşturan 6. sınıf, (2.) temel dönemi oluşturan 5. ve 4. sınıflar ve (3.) yönlendirme dönemi olan 3. sınıftır (Erden, 2013:176). Genel ve teknolojik yönlendirmenin dayanakları ve araçları birbirinden farklıdır. Genel eğitimde verilen dersler, mantıksal düşüncenin gelişimine, ifade yeteneğinin gelişmesine, kişisel çalışma alışkanlıklarının kazanılmasına olanak sağlar. Teknolojik eğitimde verilen dersler ise öğrencilerin yoğun bir şekilde uygulama yapmasını sağlayan, teknik ve teknolojik projelerin incelenmesi ile ilgili bilgilerin pratiğe dökülmesi şeklindedir (Türkoğlu, 1998; Akt Erden, 2013: 177). Kolejlerde dört yıllık öğrenimlerini bitiren ve 15 yaşını doldurmuş olan öğrenciler, zorunlu eğitimini tamamlamak için, ortaöğretimin II. dönemi olan liselerden birinde en az bir sene daha tam zamanlı bir eğitim almak mecburiyetindedirler(Sağlam, 1999; Akt Erden, 2013: 177).

1.3.2. 4. Ortaöğretim

Ortaöğretimin II. devresi genel ve teknoloji liseleri ile meslek liselerinden meydana gelmektedir. Genel ve Teknoloji Liseleri: Genel ve teknoloji liselerinde sınıflar, 1989 tarihli Eğitim Yasasının 1990 yılından itibaren uygulanması ile "seconde", "premiere" ve "terminale" olarak adlandırılmıştır. Bu sınıflar 10, 11 ve 12.sınıflara karşılık gelmektedir. Seconde sınıfı tüm öğrenciler için ortak sınıftır. Premiere ve terminale sınıfları genel ve teknoloji liselerine devam edecek öğrencinin devam edeceği sınıfları göstermektedir (Erden, 2013:177). Genel ve teknik liselerin onuncu sınıfında öğrenciler haftada 30-31 saat ders görürler. Genel ve teknik liselerde, zorunlu olan genel kültür derslerinin yanı sıra, öğrencilerin amaçladıkları diploma çeşidine göre 11. ve 12. sınıflarda zorunlu ve seçmeli dersler bulunmaktadır. Onuncu sınıfın son döneminde öğrenci veya öğrenci velisi, 11. sınıfta hangi öğrenim dalına devam edeceğini yazılı olarak okula beyan eder. Öğretim yılının nihayetinde öğrencinin durumu ve seçimi, sınıf öğretmenler kurulunda görüşülür ve karara bağlanır (Erden, 2013:177).

Liselerde öğrencilerin değerlendirilmesi öğretim senesi içinde her dersten devamlı yapılan yazılı ve sözlü sınavlar ve ev ödevleri verilerek yapılır. Öğrenci başarısı velilere düzenli olarak bildirilir. Öğrencinin bir üst sınıfa geçmesine sınıf öğretmenler kurulu kararında belirtilir. Öğrenciler, 12. sınıfın bitiminde olgunluk diploması için sınava alınırlar. Olgunluk sınavları ülke genelinde yapılır. Olgunluk diploması için gerekli dereceyi alan öğrenciler yükseköğretime girme hakkını elde ederler (Erden, 2013:177).

Meslek Liseleri: Meslek liselerinde birçok program bulunmaktadır. Bu programlar şunlardır: (1.) Meslek sertifikası programı, (2.) Orta dereceli meslek diploması programı, (3.) Mesleki olgunluk diploması programıdır (Sağlam, 1999; Akt Erden, 2013: 177).

1.3.2. 5. Yükseköğretim

Fransa yükseköğretim sisteminde dört çeşit program bulunmaktadır. Bunlar: 1. Üniversite Eğitimi, 2. Grandes Ecoles için Hazırlık Sınıfları, 3. Yüksek Teknik Eğitim Bölümü, 4. Grandes Ecoles için Uzmanlık Okulları. Bu kategoriler, aşağıdaki gibi bölünebilir (Erden, 2013:178). - Ön seçme gerektirmeyen üniversite programları: Baccalaureat derecesine ya da eş dereceye sahip olanlar: Üniversite teknoloji enstitüleri ön seçme gerektiriyor. - Ön seçme süreci sonucu ulaşılabilenler: Grandes Ecoles, Yüksek Teknik Eğitim Bölümleri, Üniversite Teknoloji Enstitüleri ve Uzmanlık Okulları. Seçmeler, kayıt kabule başvuru yapması gerekir. Kazanılan baccalaureat türü ve lisedeki son 2 yılında öğrencinin aldığı notlar, karar vermede etkili faktörlerdir. - Öğrenci lisans elde ettikten sonra, seçme sürecine dahil programlar: Bu üniversite öğretmen eğitimi enstitüleri programları (IUFM) durumu - Hazırlık sınıflarını 2 ya da 3 yılını izleyen sürede yapılan yarışma sınavı oluşan Grandes Ecoles programları. Fransa yükseköğretim sisteminde kendilerine özgü giriş koşulları olan çok değişik programlar yer almaktadır. Fransa yükseköğretim sisteminde ikili bir yapı bulunmaktadır (YÖK, 2000).

Fransa'da 82 devlet ve 13 özel üniversite bulunmaktadır. 21 Araştırma ve Yükseköğretim Merkezi, 134 özel teknik ve yabancıların açtığı yükseköğretim kurumu bulunmaktadır. Üniversiteye kabulde Bakolaryanın alınması gerekmektedir (Erden, 2013:178). Üniversiteler, bünyesinde Instituts Universitaires de Technologie (IUT) ve Instituts Universitaires Professionalises (IUP) gibi fakülteleri bulunmaktadır. Üniversitede iki yıllık eğitimden sonra DEUG ara derecesi verilir. Bir yıl sonra License derecesi, bir yıl sonra da Maitrise derecesi verilir. DESS, Maitrise derecesinden sonra verilen bir yıllık lisansüstü derecedir. Diğer yükseköğretim programları Grande ecole'lerdir. Grande ecole'de yönetim ve mühendislik alanlarında programlar yer almaktadır. Bu okullara kabul koşulları oldukça zordur (YÖK, 2000)

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Japonya ve Fransa eğitim sistemlerini karşılaştırmalı olarak incelemek, bu yolla her iki ülkenin zayıf ve güçlü yönlerini meydana getirmektir.

Bu genel amaç istikametinde aşağıda yer alan sorulara cevap aranmıştır:

1. Her iki ülkenin okulöncesi eğitimlerinin aynı ve değişik yönleri var mıdır?
2. Her iki ülkenin ilkökul eğitimlerinin aynı ve değişik yönleri var mıdır?
3. Her iki ülkenin ortaokul eğitimlerinin aynı ve değişik yönleri var mıdır?
4. Her iki ülkenin ortaöğretim eğitimlerinin aynı ve değişik yönleri var mıdır?
5. Her iki ülkenin yükseköğretim eğitimlerinin aynı ve değişik yönleri var mıdır?
6. Her iki ülkenin lisansüstü eğitimlerinin aynı ve değişik yönleri var mıdır?

2. YÖNTEM

Eğitim alanında ülkelerin uygulamaları arasında kıyaslamalar yapmak için karşılaştırma yöntemi kullanılmaktadır. Bu bağlamda, bu çalışmada da karşılaştırma yöntemi kullanılmıştır. Karşılaştırmalı eğitim, çeşitli toplumlarda, ülkelerde, bölgelerde ve tarihi dönemlerde uygulanan, eğitim sistemlerini bazen bütün olarak bazen de birkaç yönden karşılaştırarak ortak ve farklı yönleri tespit edip bundan eğitim teorisi ve pratiğinde, eğitim politikasında, eğitim planlamasında ve reformlarında, uluslararası ilişkilerin yumuşatılmasında ve bir barış ortamı sağlanmasında yararlanılmaya çalışılan bir bilimdir (Ergün, 1985; akt. Altıntaş ve Görgeç, 2014). Bu çalışmada, . **Japonya ve Fransa** Eğitim sisteminin benzerlik ve farklılıklarını ortaya koymak için bu ülkelerin eğitim sistemleri çeşitli faktörler açısından karşılaştırılmıştır. Araştırmada nitel veri toplama tekniklerden doküman analizi kullanılarak konu ile ilgili çeşitli kaynaklardan, iki ülkenin ortaöğretim sistemleriyle ilgili olan mevzuattan, internet ağı bilgilerinden, tez, kitap, dergi, makale gibi basılı bilimsel çalışmalardan yararlanılmıştır.

3. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, araştırmanın amacı ile ilgili toplanmış olan verilerin, yöntem bölümünde açıklanan tekniklerle çözümlenmesi sonucunda elde edilecek bulgularla, bu bulgulara ilişkin yorumlar yer almıştır.

Araştırmanın alt amaçlarına ilişkin bulgular aşağıda sırasıyla ele alınmıştır.

3.1. Japonya ve Fransa Okulöncesi Eğitiminin Benzer ve Farklı Yönleri

Her iki ülkede de zorunlu olmayan okulöncesi eğitim 3 ile 6 yaşlarını kapsamakta ve karma eğitim uygulanmaktadır.

3.2. Japonya ve Fransa İlkokul Eğitiminin Benzer ve Farklı Yönleri

Japonya'da ilköğretim, İlköğretim, 6-12 yaş arası öğrencilere yönelik, ilkökuller ve 12-15 yaş arası öğrencilere yönelik ortaokullardan meydana gelir ve bu okullar mecburidir. Japonya'da 6 yaşını bitiren bütün çocuklar, 6 yıl devam eden ilkökula gitmek mecburiyetindedir. İlkokulun gayesi; bölgesel ve ulusal gelenek bilgisini, işbirliği ruhunu, matematik, uluslararası anlayış ruhunu, bilim ve dil yeteneğini, edebiyat, sanat ve müziğe olan alakayı kazandırmak ve geliştirmektir. Fransa'da ise ilköğretim, 6-10 yaşları arasında çocukların devam ettiği ve zorunlu olan okul kademesidir. İlköğretim iki döneme ayrılmıştır. Temel öğrenme becerileri dönemi iki senedir. Becerileri geliştirme dönemi ise, üç senedir. Temel öğrenme becerileri döneminde konuşma, yazma ve hesap yapma becerileri geliştirilir. Becerileri geliştirme döneminde de bu beceriler entelektüel araçlara dönüştürülür.

3.3. Japonya ve Fransa Ortaokul Eğitiminin Benzer ve Farklı Yönleri

Zorunlu eğitimin son kademesi olan ortaokulların eğitim süresi üç senedir. İlkokulun altı yılını bitiren ve bir özü bulunmayan bütün öğrencilerin ortaokula devamı mecburidir. İlkokulu bitiren öğrencilerin hangi ortaokula devam edecekleri Yerel Eğitim Komisyonu tarafından bölgenin coğrafi kaidelerince belirlenmektedir. Yerel ve Ulusal ortaokullar ücretsiz olup, buralarda okuyan bütün öğrencilerin masrafları devletçe karşılanmaktadır. Ortaokulun gayesi; liseye devam edebilmeleri için, lazım olan bilgi ve becerileri öğrencilerin hizmetine sunmak, öğrencilerin zihinsel ve bedensel gelişimlerini sağlamak, iyi vatandaş, bütün insanlara ve doğaya saygılı bir yurttaş olarak Japon gelenek ve göreneklerine uygun kişiler olmalarına ortam hazırlamaktır. Fransa'da ise eğitim sisteminde ortaokullar ortaöğretim birinci aşama olarak kabul edilir. Ortaokulda eğitim ve öğretim dört yılda tamamlanır. Üç öğretim dönemine ayrılmıştır. 4 ve 5. sınıflar merkezi evre, 6. sınıf ise gözlem ve uyum evresini oluşturur..

3.4. Japonya ve Fransa Ortaöğretiminin Benzer ve Farklı Yönleri

Japonya'da Ortaöğretim ilkökuller ve ortaokulları bitiren öğrencilerin eğitimini sürdürdükleri eğitim-öğretim kurumlarıdır. Ülke'de tam gün, yarım gün ve mektupla eğitim-öğretim yapan liseler olmak üzere üç tür lise vardır. Tam gün eğitim yapan liseler 3 sene, yarım gün ve mektupla öğretim yapan liseler ise 4 sene veya daha uzun sürebilmektedir. Yarım gün olan liseler gündüz ve akşam liseleri olarak ikiye gruba ayrılır. Genel ve mesleki liseler olmak üzere iki farklı program uygulayan liseler de vardır. Genel liseler; yüksek öğretime gidecek öğrencilerin ihtiyaçlarını sağlayacak programlar sağlamakta, mesleki liseler ise; gençlerin ileriki yaşlarında meslek olarak seçecekleri özel meslek bilgisi eğitimi sunmaktadır. Fransa'da ise ortaöğretimin II. devresi genel ve teknoloji liseleri ile meslek liselerinden meydana gelmektedir. Genel ve teknoloji liselerinde sınıflar, 1989 tarihli Eğitim Yasasının 1990 yılından itibaren uygulanması ile "seconde", "premiere" ve "terminale" olarak adlandırılmıştır. Bu sınıflar 10, 11 ve 12. sınıflara karşılık gelmektedir. Seconde sınıfı tüm öğrenciler için ortak sınıftır. Premiere ve terminale sınıfları genel ve teknoloji liselerine devam edecek öğrencinin devam edeceği sınıfları göstermektedir.

3.5. Japonya ve İtalya Yükseköğretiminin Benzer ve Farklı Yönleri

Japonya yükseköğretim sisteminde kendilerine özgü giriş şartları olan çok değişik programlar yer almaktadır. Japonya yükseköğretim sisteminde 4 tür program bulunmaktadır. Bunlar: 1. Üniversite Eğitimi, 2. Grandes Ecoles için Hazırlık Sınıfları, 3. Yüksek Teknik Eğitim Bölümü, 4. Grandes Ecoles için Uzmanlık Okulları. Fransa'da ise yükseköğretim sisteminde kendilerine özgü giriş koşulları olan çok değişik programlar yer almaktadır. Fransa yükseköğretim sisteminde 4 çeşit program bulunmaktadır. Bunlar: 1. Üniversite Eğitimi, 2. Grandes Ecoles için Hazırlık Sınıfları, 3. Yüksek Teknik Eğitim Bölümü, 4. Grandes Ecoles için Uzmanlık Okulları

3.6. Japonya ve Fransa Lisansüstü Eğitiminin Benzer ve Farklı Yönleri

Japonya'da lisansüstü eğitim 1 ile 3 yıllık bir öğretim süresini kapsamaktadır. Bu evre yüksek derecede araştırma ve uzmanlık eğitiminden oluşur. Japonya'da lisansüstü eğitime gidebilmek için en az dört senelik bir yüksek okulda okumuş olmak, ya bir mühendislik diploması, ya da bu diplomalara eşdeğer bir diplomaya sahip olmak gerekmektedir. Fransa'da ise lisansüstü eğitim 1 ile 3 yıllık bir öğretim süresini kapsamaktadır.

Bu evre yüksek derecede araştırma ve uzmanlık eğitiminden oluşur. Fransa'da lisansüstü eğitim yapabilmek için en az dört senelik bir yüksekokulda okumuş olmak, ya bir mühendislik diploması, ya da bu diplomalara eşdeğer bir diplomaya sahip olmak gerekmektedir.

4. SONUÇLAR

1. Her iki ülkede de zorunlu olmayan okulöncesi eğitim vardır.
2. Her iki ülkede de ilkokul zorunlu eğitim kapsamındadır.
3. Her iki ülkede de ortaokul zorunlu eğitim kapsamındadır.
4. Her iki ülkede de ortaöğretimin ilk iki yılı zorunlu eğitim içindedir.
5. Her iki ülkenin yükseköğretim sistemlerinde kendilerine özgü giriş koşulları olan çok değişik programlar yer almaktadır.
6. Her iki ülkenin lisansüstü eğitimleri farklılıklar göstermektedir.
7. Hem Japonya hem de Fransa gelişmiş eğitim sistemine sahip ülkeler arasındadır.
8. Japonya eğitim sistemi Fransa eğitim sistemine göre daha kapsamlı ve daha gelişmiştir.
9. Fransa'da eğitimin genelinde görülen merkeze bağlılık Japonya'ya göre daha belirgindir.
10. İlk ve ortaöğretim okullarında çalışan öğretmen ve öğretmenlerin çok özel bir eğitimden geçirilmesi; çocukların 3 yaşında okula alınmaları, Fransızların "en iyi yatırım olarak gördüğü insana " ne kadar değer verdiklerini göstermektedir.
11. Her iki ülkede de zorunlu eğitim döneminde eğitim ücretsizdir.
12. Her iki ülkede de değerlendirme bütün süreci kapsayacak şekilde süreç temellidir.
13. Her iki ülkede de ilk ve ortaokullarda % 100'e ulaşan okullaşma başarısı vardır.

5. ÖNERİLER

Her ülkenin kendi toplumunda meydana gelen gelişme ve değişimlere uygun olarak eğitimde sürekli bir yenilik arayışı olmalıdır. Yenilik arayışları araştırmalarla desteklenmeli ve bu araştırmalar uygulanmalıdır. Yapılacak olan eğitim yeniliklerinin toplumsal gereksinimlerle uyum içinde olması göz önünde bulundurulmalıdır.

KAYNAKÇA

- Aytaç, Kemal. (1988). Avrupa Eğitim Tarihi. İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Vakfı Yayınları
- Balcı, Ali. (2013). Karşılaştırmalı Eğitim Sistemleri. Ankara : Pegem Yayıncılık
- Altıntaş, S. & Görgen, İ. (2014). Türkiye ile Güney Kore'nin Matematik Öğretim Programlarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi. NWSA-Education Sciences.
- Erden, Ali. (2013). Fransa Eğitim Sistemi. Karşılaştırmalı Eğitim Sistemleri. (Editör: Ali Balcı) Ankara : Pegem Yayıncılık
- Erdoğan, İrfan. (2014). "Karşılaştırmalı Eğitim : Türk Eğitim Bilimleri İçinde Önemsenecek Bir Alan" Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Güçlüoğlu, Kemal.(2001) *Japon Eğitimi Üzerine Notlar*. ODTÜ Öğretim Üyesi
- URL-1 <http://slideplayer.biz.tr/slide/2015394/>
- URL-2 <http://www.japonya.8m.com/japonya/egitim.htm>
- URL-3 <http://www.japonya.8m.com/japonya/egitim.htm>
- URL-4 <http://www.Fransakultur.org/Fransa-egitim-sistemleri>
- MEB. Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü
- İşık, metin. (2014). *Karşılaştırmalı Eğitim Sistemleri*. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Doktora Tezi

Kıral, Bilgen ve Erkan. (2009) *Japonya İlköğretim Sistemi ve Türkiye İlköğretim Sisteminin Karşılaştırılması*, Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, 12 (2009), 53-65

Nurlu, Muammer. (2011).Fransa'da Eğitim Öğretim. Ankara: Grafiker yayınları

Uçar, Rezzan & İbrahim Halil . (2007) *Japon Eğitim Sistemi Üzerine Bir İnceleme* Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Öğrencisi & Van Süphan İlköğretim Okulu Sınıf Öğretmeni

YÖK, (2000). Avrupa Birliği Ülkelerinde Yükseköğretim. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

Uygun, S., Ergen, G. ve Öztürk, G.H. (2011). A comparison between practical training programs in teacher education in Turkey, Germany and France. *Elementary Education Online*, 389-405.